
Βιομηχανικό Σπανάκι

Τζουραμάνη Ε., Παπαευθυμίου Μ., Σιντόρη Αλ., Λιοντάκης Αγ., Ναβρούζογλου Π.,
Καρανικόλας Π. και Αλεξόπουλος Γ.

Γενικά στοιχεία: Το βιομηχανικό σπανάκι αποτελεί μια εναλλακτική μορφή καλλιέργειας, η οποία εντοπίζεται στη Β. Ελλάδα και συγκεκριμένα στα Γιαννιτσα του Ν. Πέλλας. Μια ομάδα παραγωγών, αποτελούμενη από δώδεκα μέλη (σήμερα με την επωνυμία «Πέλλα»), λόγω των αλλαγών της ΚΑΠ, αποφάσισε να στραφεί σε μια νέα καλλιέργεια, την καλλιέργεια του βιομηχανικού σπανακιού. Μετά από επαφές με ιταλική εταιρεία, η ομάδα μετέφερε και προσάρμοσε την τεχνογνωσία της καλλιέργειας του βιομηχανικού σπανακιού στις τοπικές συνθήκες. Το βιομηχανικό σπανάκι που παράγεται με σκοπό την πώλησή του ως καταψυγμένο δεν μοιάζει ως προς την καλλιέργειά του με το σπανάκι που καταναλώνεται φρέσκο. Είναι ορθόφυλλο, χαρακτηριστικό που επιτυγχάνεται με πολύ πυκνή σπορά και επιτρέπει τη μηχανική συγκομιδή του.

Καλλιεργητικές απαιτήσεις: Το βιομηχανικό σπανάκι σπέρνεται δύο φορές το χρόνο, και για κάθε σπορά πραγματοποιούνται δύο συγκομιδές. Συγκεκριμένα, η πρώτη σπορά πραγματοποιείται τον Ιανουάριο-Φεβρουάριο για να δώσει παραγωγή τον Απρίλιο-Μάιο, ενώ η δεύτερη τον Ιούλιο-Αύγουστο για να δώσει παραγωγή το τέλος φθινοπώρου. Η σπορά, η οποία είναι πολύ πυκνή (300.000 φυτά/στρέμμα), είναι επιφανειακή και πραγματοποιείται με κατάλληλη σπαρτική μηχανή. Ο βιολογικός κύκλος του φυτού είναι μικρός. Από τη σπορά μέχρι την πρώτη συγκομιδή μεσολαβούν 60 ημέρες, και από την πρώτη μέχρι τη δεύτερη συγκομιδή μεσολαβούν άλλες 20 ημέρες. Επίσης, η καλλιέργεια του βιομηχανικού σπανακιού μπορεί να συνδυαστεί και με άλλες καλλιέργειες, όπως τα σιτηρά.

Η βασική λίπανση δεν είναι απαραίτητη, ενώ η επιφανειακή πραγματοποιείται σε πολύ μικρές δόσεις. Ειδικότερα, πραγματοποιείται μία επιφανειακή λίπανση 20 ημέρες πριν από κάθε συγκομιδή. Τα βασικά προβλήματα που αντιμετωπίζει η καλλιέργεια είναι η προσβολή του περονόσπορου και η καταπολέμηση των ζιζανίων. Ο περονόσπορος αντιμετωπίζεται με τη χρήση ανθεκτικών ποικιλιών. Η καταπολέμηση των ζιζανίων, είναι πρωταρχικής σημασίας, αφού η συγκομιδή πραγματοποιείται μηχανικά, γίνεται με τη χρήση ζιζανιοκτόνων ή ακόμη και με χρήση ξένης εργασίας. Εξάλλου, το παραγόμενο προϊόν οφείλει να είναι 100% απαλλαγμένο από άλλα φυτά και ξένες ύλες προκειμένου να προωθηθεί.

Διάθεση – Ζήτηση: Η ομάδα των παραγωγών υπογράφει συμβόλαια κάθε καλλιεργητική περίοδο με εταιρεία εμπορίας κατεψυγμένων λαχανικών, η οποία αναλαμβάνει τη συγκομιδή της καλλιέργειας. Τα τελευταία χρόνια, η ζήτηση των κατεψυγμένων λαχανικών αυξάνεται τόσο στην εγχώρια όσο και στη διεθνή αγορά, ως συνέπεια του σύγχρονου τρόπου ζωής των ανθρώπων.

Απόδοση: Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της επιτόπιας έρευνας, τα οποία αφορούν την καλλιεργητική περίοδο 2007, η μέση στρεμματική απόδοση ήταν 1.967 κιλά/στρέμμα με κατώτερη τιμή 1.800 κιλά/στρέμμα και ανώτερη 2.100 κιλά/στρέμμα.

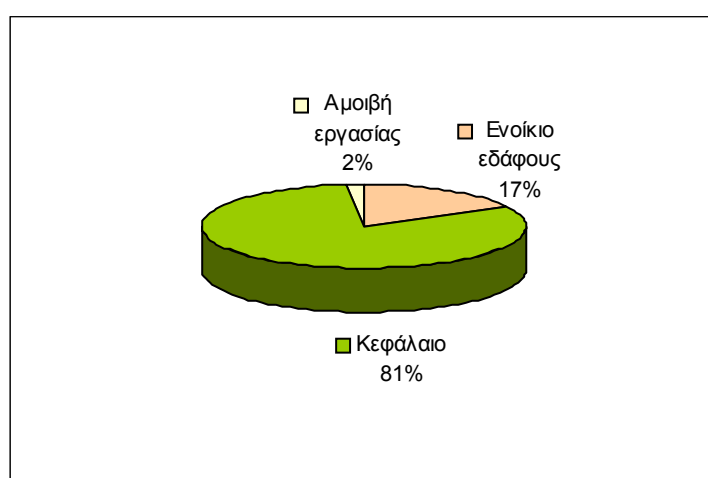
Κόστος Παραγωγής: Στις συνολικές παραγωγικές δαπάνες, το μεγαλύτερο ποσοστό καταλαμβάνουν το κεφάλαιο (81,11%) (70,8% μεταβλητό κεφάλαιο και 29,2% σταθερό κεφάλαιο) και οι δαπάνες του εδάφους (17,3%), ενώ η εργασία συμμετέχει σε πολύ μικρό ποσοστό (1,58%) (Πίνακας 1 και Διάγραμμα 1). Το κόστος του εισαγόμενου από την Ιταλία σπόρου ανέρχεται στα 61 €/στρέμμα. Το μέσο κόστος παραγωγής ανέρχεται στα 0,19 €/στρέμμα με μέγιστη τιμή 0,21 €/στρέμμα και ελάχιστη τιμή 0,18 €/στρέμμα. Για να είναι βιώσιμη η καλλιέργεια, η τιμή πώλησης του προϊόντος θα πρέπει να είναι πάνω από 0,10 €/κιλό έτσι ώστε να μπορούν να καλυφθούν οι μεταβλητές δαπάνες παραγωγής του προϊόντος.

Πίνακας 1: Μεταβλητές δαπάνες (€/στρέμμα) στην καλλιέργεια του βιομηχανικού σπανακιού

Μεταβλητές δαπάνες	Κόστος/στρέμμα
Σπόροι	61,11€
Λιπάσματα	36,17€
Κόστος Καταπολέμησης	15,24€
Αμοιβή Ξένης Εργασίας	6,55€
Αμοιβή Ξένης Μηχανικής Εργασίας	32,96€
Διάφορα (τέλη, ηλεκτρικό, κλπ.)	41,08€
Σύνολο	193,11€

Πηγή: Υπολογισμοί συγγραφέων

Διάγραμμα 1: Ποσοστό (%) συμμετοχής παραγωγικών δαπανών στο βιομηχανικό σπανάκι

Πηγή: Υπολογισμοί συγγραφέων

Προοπτικές καλλιέργειας:

Θετικοί παράγοντες

- ✓ Έντονη ζήτηση, τόσο στην εγχώρια όσο και στη διεθνή αγορά
- ✓ Μικρός βιολογικός κύκλος, σπορά δύο φορές το χρόνο
- ✓ Συνδυασμός της καλλιέργειας με άλλες καλλιέργειες, όπως σιτηρά

Αρνητικοί παράγοντες

- ✓ Εξειδικευμένη τεχνογνωσία
- ✓ Απαραίτητη η διαθεσιμότητα του νερού
- ✓ Μεγάλη ευαισθησία στην υγρασία
- ✓ Πλήρης απαλλαγή από ζιζάνια επειδή η συγκομιδή πραγματοποιείται μηχανικά
- ✓ Απαραίτητη η εξασφάλιση της διάθεσης με την υπογραφή συμβολαίων με εταιρεία κατεψυγμένων λαχανικών